

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΚΑΙ

ΔΙΚΑΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ &
ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ
ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΛ. ΓΚΟΡΤΣΟΣ
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΙΒΑΔΑ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ
ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΤΗΡΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΡΑΔΑΙΟΣ
ΙΩΑΝΝΑ ΓΙΑΝΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ - Αθήνα 2002

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Α' ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ (PUBLIC DISCLOSURES) ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ 2000

Η Επιτροπή της Βασιλείας εξέδωσε το Μάιο του 2002 Έκθεση σχετικά με τη δημοσίευση πληροφοριών από τις τράπεζες σε ό,τι αφορά ορισμένα στοιχεία, όπως την κεφαλαιακή τους διάρθρωση, την έκθεσή τους στον πιστωτικό κίνδυνο, τις ακολουθούμενες πολιτικές λογιστικής απεικόνισης των στοιχείων του ενεργητικού τους κ.ά.⁽¹⁾ Τα συμπεράσματα της μελέτης προέρχονται από έρευνα, την οποία πραγματοποίησε η Επιτροπή της Βασιλείας το 2000, μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων σε 13 χώρες και αποτελεί συνέχεια αντίστοιχης μελέτης που πραγματοποιήθηκε ένα χρόνο πριν.

Από την απάντηση των ερωτηματολογίων προκύπτει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα δημοσιεύουν σε ποσοστό 80% πληροφορίες που αφορούν την κεφαλαιακή τους διάρθρωση, την έκθεσή τους στον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και τις ακολουθούμενες πολιτικές λογιστικής απεικόνισης των στοιχείων του ενεργητικού τους. Ωστόσο, τα ποσοστά δημοσίευσης πληροφοριών για ορισμένα άλλα στοιχεία, όπως τα ακολουθούμενα μοντέλα παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, τα πιστωτικά παράγωγα και την τιτλοποίηση απαιτήσεων (securitisation), παρουσίασαν μείωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος: λιγότερο από το 50% των συμμετεχόντων στην έρευνα πιστωτικών ιδρυμάτων προβαίνουν σε τέτοιες δημοσιεύσεις. Το φαινόμενο αυτό αποδίδεται κυρίως στην πολυπλοκότητα και το σύνθετο χαρακτήρα των στοιχείων αυτών.

Βασικό συμπέρασμα της μελέτης είναι ότι τα πιστωτικά ιδρύματα αρχίζουν να εφαρμόζουν με επιτυχία κάποιες από τις βασικές πρακτικές δημόσιας πληροφόρησης, έτσι όπως περιγράφονται αναλυτικά στο κείμενο εργασίας της Επιτροπής της Βασιλείας για τον Τρίτο Πυλώνα του Νέου Συμφώνου της Επιτροπής της Βασιλείας για την Κεφαλαιακή Επάρκεια (New Basel Capital Accord)⁽²⁾. Ωστόσο υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω βελτιώσεων, τόσο σε επίπεδο όγκου όσο και συχνότητας.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (BIS) ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Τον Ιούνιο του 2002 δημοσιεύτηκε η τακτική τριμηνιαία έκθεση της BIS για τις διεθνείς τραπεζικές εξελίξεις και την πρόοδο των χρηματοοικονομικών αγορών κατά το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους⁽³⁾.

Όπως συμβαίνει σε κάθε παρόμοιο κείμενο της BIS, εξετάζονται αναλυτικά οι τάσεις στη διεθνή τραπεζική αγορά σε σχέση με τα ακόλουθα θέματα:

- Τη διεθνή τραπεζική δραστηριότητα ως προς τις τοποθετήσεις των τραπεζών σε διάφορα νομίσματα, χώρες και κεφαλαιαγορές.
- Την οικονομική κατάσταση στις αναδυόμενες αγορές, η οποία και παρουσίασε σημάδια ανάκαμψης από τις αρχές του 2002.

- Τη δραστηριότητα στις διεθνείς αγορές κρατικών και εταιρικών ομολόγων, όπου η ανάκαμψη στις αγορές των ΗΠΑ δεν βρήκε αντίστοιχη ανταπόκριση στην Ευρώπη και την Ιαπωνία.
- Τη διεθνή αγορά παραγώγων, η οποία παρουσίασε ελαφρά μείωση σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2001.
- Το περιεχόμενο των πληροφοριών που ανταλλάσσονται μεταξύ των κεντρικών τραπεζών σε σχέση με τα ποσοστά των επιτοκίων αγοράς. Πέντε βασικοί δείκτες είναι αυτοί που σύμφωνα με την έκθεση λαμβάνονται υπόψη από τις κεντρικές τράπεζες, ενώ τονίζεται και η σχετική ανομοιομορφία στην επιλογή των συγκεκριμένων κριτηρίων από τις διάφορες κεντρικές τράπεζες.

Τέλος, στην έκθεση καταγράφονται αναλυτικά οι δράσεις που έχουν αναλάβει οι διάφορες επιτροπές που λειτουργούν υπό την αιγίδα της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών, καθώς και οι σχετικές εκδόσεις τους.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ

Στις 18 Απριλίου 2002 εκδόθηκε ο Κανονισμός (ΕΚ) 690/2002 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την εφαρμογή ελάχιστων αποθεματικών⁽⁴⁾, ο οποίος τροποποιεί αντίστοιχα τον Κανονισμό (ΕΚ) 2818/98 (ΕΚΤ/1998/15).

Σύμφωνα με το αιτιολογικό του Κανονισμού, η τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 2818/98 για την εφαρμογή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών κρίθηκε σκόπιμη για τους ακόλουθους κυρίως λόγους:

- Με την Οδηγία 2000/28/ΕΚ τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος περιλαμβάνονται στον ορισμό των πιστωτικών ιδρυμάτων του άρθρου 1 (σημείο 1 πρώτο εδάφιο) της Οδηγίας 2000/12/ΕΚ για την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων. Προκειμένου να καταστεί σαφές ότι, για λόγους ίσης μεταχείρισης των διάφορων κατηγοριών εκδοτών ηλεκτρονικού χρήματος, τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος θα υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών, η περιεχόμενη στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2818/98 (ΕΚΤ/1998/15) αναφορά στον ορισμό των πιστωτικών ιδρυμάτων έπρεπε να τροποποιηθεί αναλόγως.
- Με το άρθρο 14 της Οδηγίας 2000/12/ΕΚ επήλθε εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με την ανάκληση ή την παύση ισχύος της άδειας άσκησης δραστηριότητας πιστωτικού ιδρυματος.
- Κρίθηκε επίσης αναγκαίο να διευκρινιστεί ρητά η υποχρέωση ενός ιδρυματος να περιλαμβάνει στη βάση των αποθεματικών του τις υποχρεώσεις του έναντι υποκαταστήματος της ίδιας οντότητας ή έναντι του κεντρικού καταστήματος.
- Τέλος, προκειμένου να καταστεί δυνατή η παράλληλη διενέργεια από το Ευρωσύστημα περισσότερων της μιας πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης διαφορετικής διάρκειας, κρίθηκε απαραίτητη η τροποποίηση του τύπου που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό των τόκων επί των τηρούμενων υποχρεωτικών αποθεματικών.

Οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 690/2002 τέθηκαν σε ισχύ από τις 23 Μαΐου 2002.

ΕΠΙΟΠΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΟΜΙΑΩΝ (FINANCIAL CONGLOMERATES)

Το Συμβούλιο ECOFIN της 7ης Μαΐου 2002 κατέληξε σε πολιτική συμφωνία ως προς το κείμενο συμβιβαστικής λύσης της Προεδρίας για την πρόταση οδηγίας σχετικά με τη συμπληρωματική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων επενδύσεων που ανήκουν σε χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων⁽⁵⁾, προκειμένου να καθοριστεί επίσημα κοινή θέση στο άμεσο μέλλον. Η ταχεία έκδοση της Οδηγίας αυτής αποτελεί μία από τις προτεραιότητες που περιέχονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Βαρκελώνης.

Στόχος της Οδηγίας είναι να εξασφαλιστεί η σταθερότητα των αγορών, να θεσπιστούν κοινά πρότυπα για τον έλεγχο των χρηματοπιστωτικών ομίλων και να αντιμετωπιστεί συνολικά η ρύθμιση των ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων, η οποία μέχρι στιγμής καλύπτεται μόνο σε περιορισμένο βαθμό.

Η Οδηγία εισάγει ειδική εποπτική νομοθεσία για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους. Επιπλέον, γίνονται τα πρώτα βήματα για την ευθυγράμμιση των Οδηγιών για ομοιογενείς ομίλους χρηματοπιστωτικών οργανισμών, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ελάχιστη ισοτιμία στη μεταχείρισή τους.

ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Το Μάιο του 2002, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δημοσίευσε μελέτη με θέμα τις εξελίξεις στα μοντέλα διαχείρισης της ρευστότητας των ευρωπαϊκών τραπεζών⁽⁶⁾.

Στο πρώτο τμήμα της μελέτης γίνεται εκτενής αναφορά στις επιπτώσεις του κινδύνου ρευστότητας για τα πιστωτικά ιδρύματα και τη μετάλλαξή του τα τελευταία χρόνια, λόγω της προόδου της τεχνολογίας των συστημάτων πληρωμών και του χρηματοπιστωτικού συστήματος, που βελτιώνουν τη διαχείριση του κινδύνου αυτού. Στη συνέχεια περιγράφονται αναλυτικά ορισμένοι παράγοντες, η εξέλιξη των οποίων απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή σε σχέση με τα μοντέλα διαχείρισης ρευστότητας που ακολουθούν τα πιστωτικά ιδρύματα, όπως:

- Η αυξανόμενη σημασία της εντός της ημέρας ρευστότητας, ειδικά στα πλαίσια λειτουργίας συστημάτων συμψηφισμού και εκκαθάρισης σε πραγματικό χρόνο (RTGS), όπως είναι το TARGET.
- Η ανάπτυξη προϊόντων με απρόβλεπτα αποτελέσματα ρευστότητας, τα οποία είναι δύσκολο να εκτιμηθούν.
- Η αυξανόμενη εμπιστοσύνη στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων και το δανεισμό με τίτλους.
- Η βελτιωμένη πρόσβαση των τραπεζών σε μηχανισμούς της αγοράς για κάλυψη της ρευστότητάς τους, αλλά και ο ενδεχομένως μεγαλύτερος κίνδυνος ρευστότητας σε περιπτώσεις συγκεκριμένων κρίσιμων καταστάσεων.
- Η ανάπτυξη νέων ποιοτικών τεχνικών για την εξακρίβωση του κινδύνου ρευστότητας.

Ολες αυτές οι εξελίξεις καταδεικνύουν μια σαφή αλλαγή στη φύση των τυπικών κρίσεων ρευστότητας της αγοράς, οι οποίες σήμερα είναι λιγότερο πιθανό να έχουν κοινά στοιχεία με τα παραδοσιακά μοντέλα διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας που χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα για αποταμιεύσεις λιανικής τραπεζικής.

Τέλος, η έκθεση εξετάζει τον τρόπο, με τον οποίο οι ευρωπαϊκές τράπεζες οργανώνουν τη διαχείριση της ρευστότητάς τους, καθώς και τους τρόπους ελέγχου του κινδύνου αυτού. Βασικό συμπέρασμα είναι ότι δεν ακολουθείται ένα ευρέως αποδεκτό μοντέλο μέτρησης του κινδύνου ρευστότητας από την τραπεζική κοινότητα. Ορισμένες από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές τράπεζες βρίσκονται σε στάδιο ανάπτυξης σύγχρονων μοντέλων διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας (liquidity-at-risk models). Ωστόσο, σε καμία περίπτωση τα μοντέλα αυτά δεν βρίσκονται σε πλήρη χρήση για το σύνολο των εργασιών των τραπεζών.

Β' ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΩΝ ΗΠΑ

Τον Απρίλιο του 2002 δημοσιεύτηκε η ετήσια έκθεση πεπραγμένων της Ομοσπονδιακής Κεντρικής Τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών (FED), για το έτος 2001⁽⁷⁾.

Στην έκθεση πεπραγμένων γίνεται αναλυτική παρουσίαση της νομισματικής πολιτικής και της οικονομικής και χρηματοοικονομικής ανάπτυξης των ΗΠΑ για το έτος 2001 και τους πρώτους μήνες του 2002. Παρουσιάζονται επίσης αναλυτικά τα μέτρα νομισματικής πολιτικής που έλαβε κατά το προηγούμενο έτος η Κεντρική Τράπεζα, με αναφορά στις εκθέσεις, τις οποίες υπέβαλε στο Αμερικανικό Κογκρέσο και τις πράξεις ανοικτής αγοράς (open market operations) κατά τη διάρκεια του 2001.

Περαιτέρω, αναλύονται όλοι οι επιμέρους τομείς οικονομικής και χρηματοοικονομικής ανάπτυξης των ΗΠΑ, όπως τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις, το εξωτερικό εμπόριο, ο κυβερνητικός τομέας, η αγορά εργασίας, οι τιμές των καταναλωτικών αγαθών, ο χρηματοπιστωτικός τομέας των ΗΠΑ και οι διεθνείς εξελίξεις.

Τέλος, γίνεται λεπτομερής παρουσίαση όλων των πράξεων εποπτικού ελέγχου που πραγματοποίησε η FED κατά το προηγούμενο έτος, σε θέματα καταναλωτών, εποπτικού ελέγχου των πιστωτικών ιδρυμάτων και πράξεων των επιμέρους 12 ομοσπονδιακών τραπεζών, οι οποίες συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο του συστήματος της Ομοσπονδιακής Κεντρικής Τράπεζας των ΗΠΑ.

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (BIS) ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΑΓΟΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΟΝΤΑΙ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ (OTC)

Στις 15 Μαΐου 2002 δημοσιεύτηκε αναλυτικό δελτίο τύπου της BIS, σε σχέση με τις τοποθετήσεις και το άνοιγμα των μεγαλύτερων τραπεζών στις χώρες του G10, σε παράγωγα τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια⁽⁸⁾. Η στατιστική παρακολούθηση αφορούσε το τελευταίο εξάμηνο του 2001 και αποτελεί την όγδοη αντίστοιχη στατιστική ανάλυση δεδομένων, έτσι όπως έχει προκύψει με βάση το νέο πλαίσιο συστηματικής καταγραφής των παραγώγων αυτού του τύπου, το οποίο έχει αναπτυχθεί από την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών.

Σύμφωνα με τα επεξεργασμένα στατιστικά στοιχεία της μελέτης, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2001, παρουσιάστηκε σημαντική αύξηση της δραστηριότητας σε παράγωγα OTC προϊόντα. Ειδικότερα, η συνολική πρόβλεψη επί του πλασματικού ποσού των εκκρεμών συμβολαίων σε παράγωγα αυτού του τύπου ήταν \$111 τρισεκατομμύρια στο τέλος του 2001, δηλαδή αυξημένα κατά 11% σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη στα τέλη Ιουνίου του 2001. Η ακαθάριστη αξία της αγοράς, η οποία μετράει το κόστος αντικατάστασης των εκκρεμών συμβολαίων εφόσον αυτά εκκαθαρίζονται στις 31 Δεκεμβρίου, αυξήθηκε κατά 24%, φτάνοντας τα \$3,8 τρισεκατομμύρια.

Στη μελέτη γίνεται επίσης αναλυτική παρουσίαση των μεγεθών όλων των παραγώγων αυτού του τύπου (interest rate, foreign exchange, commodities, equity), αλλά και των επιμέρους προϊόντων που υπάγονται σε αυτές τις κατηγορίες (FRAs, interest rate swaps, interest rate options, currency swaps κ.ά.).

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2001

Τον Απρίλιο του 2002 δημοσιεύτηκε η ετήσια έκθεση πεπραγμένων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2001⁽⁹⁾.

Στην έκθεση της ΕΚΤ γίνεται αναλυτική παρουσίαση των οικονομικών και νομισματικών εξελίξεων στην Ευρωζώνη, με παράλληλες αναφορές στις αντίστοιχες εξελίξεις στα υπόλοιπα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και τις διεθνείς αγορές.

Σε ειδικά κεφάλαια της ετήσιας έκθεσης περιγράφονται:

- οι εργασίες της Κεντρικής Τράπεζας για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής και τις πράξεις συναλλάγματος,
- η διαχείριση των κινδύνων,
- η εισαγωγή των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων ευρώ, καθώς και η παραγωγή και έκδοση των τραπεζογραμματίων ευρώ,
- οι εξελίξεις στα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού τίτλων,
- οι ρυθμίσεις της ΕΚΤ κατά το προηγούμενο έτος για την επίτευξη χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποτελεσματική προληπτική εποπτεία,
- το θεσμικό πλαίσιο του Ευρωσυστήματος και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ).

Τέλος, γίνεται αναλυτική παρουσίαση όλων των στατιστικών μελετών που πραγματοποιήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά το έτος 2001, καθώς και της επικοινωνίας της ΕΚΤ με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο πλαίσιο διασφάλισης της διαφάνειας μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης παρατίθενται οι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΚΤ και ο ενοποιημένος ισολογισμός του Ευρωσυστήματος για το προηγούμενο έτος.

ΕΚΤΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ΠΔΧΥ)

Τον Ιούνιο του 2002 δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η έκτη έκθεση προόδου σε σχέση με το ΠΔΧΥ⁽¹⁰⁾. Βασικό συμπέρασμα της έκθεσης, που εκπονήθηκε με την ομάδα πολιτικής για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι ότι υπήρξε θετική ανταπόκριση στο διάστημα που μεσολάβησε από το Νοέμβριο του 2001, οπότε και είχε δημοσιευτεί η πέμπτη έκθεση προόδου⁽¹¹⁾.

Ενα ακόμη σημαντικό στοιχείο που προκύπτει από την έκθεση, είναι η μεγαλύτερη συνειδητοποίηση και αποδοχή των πλεονεκτημάτων που θα αποφέρει η χρηματοπιστωτική ενοποίηση. Σύμφωνα με μελέτη, η οποία υποβλήθηκε στο Στρογγυλό Τραπέζι για τις ευρωπαϊκές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες⁽¹²⁾ εκτιμάται ότι η ενοποίηση μπορεί να προσθέσει 0,5 – 0,7% το χρόνο στο ΑΕΠ της ΕΕ, που ισοδυναμεί με 43 δισ. ευρώ σε ετήσια βάση. Στα επιμέρους κεφάλαια της έκθεσης γίνεται συνολική παρουσίαση της πορείας του προγράμματος δράσης, το οποίο βρίσκεται πλέον στη μέση του χρονοδιαγράμματος για την εφαρμογή του.

Ο πρώτος στόχος του προγράμματος δράσης είναι η εγκαθίδρυση ενός κοινού νομοθετικού πλαισίου για ολοκληρωμένες αγορές κινητών αξιών και παράγωγων μέσων και περιλαμβάνει νομοθετικές πρωτοβουλίες της ΕΕ σε σχέση με την ψήφιση του Κανονισμού για τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ανακοινώσεις για την εφαρμογή των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων, τη δημόσια εποπτεία του επαγγέλματος των ελεγκτών, το ρόλο των εποπτικών επιτροπών και θέματα δεοντολογίας.

Ο δεύτερος στόχος του ΠΔΧΥ έχει ως βασική προτεραιότητα να καταστεί προσβάσιμη και ασφαλής η λιανική αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο επίτευξης του στόχου αυτού, η έκθεση περιγράφει αναλυτικά τις δράσεις για τις οποίες πρέπει να επιτευχθεί πρόοδος, ώστε να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στις λιανικές αγορές χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Για τον τρίτο στόχο, που αφορά τον εκσυγχρονισμό των κανόνων προληπτικής εποπτείας και εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αναπτύσσονται δράσεις σχετικά με την εποπτεία των περιθωρίων φερεγγυότητας για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, καθώς και σχετικά με την εποπτεία της αντασφάλισης. Σε ό,τι αφορά την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, ειδικά μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, εξετάζεται από την Επιτροπή το ενδεχόμενο ενίσχυσης του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου. Ως προς το ρυθμιστικό πλαίσιο της επάρκειας κεφαλαίων των τραπεζών και επενδυτικών εταιρειών, έχει τεθεί ένα φιλόδοξο χρονοδιάγραμμα για την υιοθέτηση των προτάσεων της Επιτροπής της Βασιλείας μέχρι το 2006. Τέλος, στο παράρτημα της έκθεσης αναφέρονται αναλυτικά όλα τα μέτρα του ΠΔΧΥ που ήδη εφαρμόζονται, καθώς και αυτά για τα οποία συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις.

Τελικό συμπέρασμα της έκθεσης είναι πως, για να τηρηθούν οι προθεσμίες ολοκλήρωσης του ΠΔΧΥ μέχρι το 2005, θα πρέπει ο ρυθμός της πρόσφατης πρόοδου να διατηρηθεί και μελλοντικά. Για όλα τα μέτρα οι συμφωνίες θα πρέπει να έχουν επιτευχθεί έως τα μέσα του 2004, ώστε να υπάρξει ο απαιτούμενος χρόνος για να τεθούν σε εφαρμογή από τα κράτη μέλη.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ: ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ

Το Μάιο του 2002 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε Σύσταση για την ανεξαρτησία των ελεγκτών^(13ο). Η Σύσταση αυτή, η οποία εντάσσεται στο στρατηγικό στόχο της εγκαθίδρυσης ενός κοινού νομοθετικού πλαισίου για ολοκληρωμένες αγορές κινητών αξιών και παράγωγων μέσων του Προγράμματος Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες, έχει ως κύριο στόχο την αποφυγή περιέλευσης του ελεγκτή σε θέση, η οποία μπορεί να επηρεάζει αρνητικά την αντικειμενική εκτίμηση των οικονομικών καταστάσεων. Αντί για την εισαγωγή ενός καταλόγου απαγορεύσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέλεξε μια προσέγγιση βάσει αρχών, η οποία τοποθετεί ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης στους επαγγελματίες του τομέα. Εφόσον η προσέγγιση αυτή δεν λειτουργήσει ικανοποιητικά στην πράξη, η Επιτροπή θα επαναξιολογήσει την κατάσταση και θα υποβάλει νομοθετικές προτάσεις.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΣΕ ΤΙΤΛΟΥΣ: ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Το Μάιο του 2002 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε Ανακοίνωση με στόχο την ανάπτυξη μια πολιτικής για τον τομέα της εκκαθάρισης και του διακανονισμού τίτλων στην ΕΕ⁽¹⁴⁾. Οι λειτουργίες της εκκαθάρισης και του διακανονισμού επιτρέπουν την οριστικοποίηση των συναλλαγών σε τίτλους ή σε παράγωγα προϊόντα, έτσι ώστε ο αγοραστής να λαμβάνει το χρηματοπιστωτικό τίτλο και ο πωλητής την αντίστοιχη πληρωμή.

Η Ανακοίνωση αποτελεί ένα πρώτο κείμενο διαβούλευσης, επί του οποίου καλούνται να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους έως τις 31 Αυγούστου, όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, όπως οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές, οι φορείς της αγοράς, οι θεσμικοί επενδυτές και οι παρέχοντες υποδομές. Οι δύο βασικοί στόχοι που έθεσε στο κείμενο της Ανακοίνωσης η Επιτροπή είναι, αφενός η εξάλειψη των εμποδίων στο διακανονισμό των διασυνοριακών πράξεων μεταξύ κρατών μελών λόγω διαφορών στα τεχνικά πρότυπα και τις πρακτικές της αγοράς

και αφετέρου, η κατάργηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και της άνισης μεταχείρισης φορέων που παρέχουν τις ίδιες υπηρεσίες εκκαθάρισης και διακανονισμού. Εάν λοιπόν πληρούνται αυστηρά πρότυπα ακεραιότητας της αγοράς και χρηματοοικονομικής σταθερότητας, οι υποδομές εκκαθάρισης και διακανονισμού, σε επίπεδο ΕΕ, θα είναι πραγματικά ενοποιημένες και ανταγωνιστικές.

Η αποσαφήνιση των προβλημάτων στον τομέα της εκκαθάρισης και του διακανονισμού της πανευρωπαϊκής αγοράς τίτλων έγινε στο πλαίσιο δύο εργασιών, οι οποίες εκπονήθηκαν ενόψει της Οδηγίας για τις επενδυτικές υπηρεσίες. Η πρώτη έκθεση της Ομάδας Giovannini⁽¹⁵⁾ περιγράφει τη σημερινή κατάσταση των συστημάτων εκκαθάρισης και διακανονισμού στην Ευρώπη, ενώ η δεύτερη εξετάζει τις δυνατότητες εξέλιξης της αρχιτεκτονικής των συστημάτων αυτών. Εξάλλου η Ομάδα των Τριάντα⁽¹⁶⁾ (G30) προετοιμάζει συστάσεις για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και τη μεγιστοποίηση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας των συστημάτων. Τέλος, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών, δημιούργησαν ομάδα εργασίας για την εξέταση προβλημάτων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα της εκκαθάρισης και διακανονισμού, όπως η θέσπιση κοινών προτύπων για τους οργανισμούς εκκαθάρισης και διακανονισμού στην Ευρώπη – με βάση τις συστάσεις της ομάδας εργασίας CPSS-IOSCO⁽¹⁷⁾ – και τα πρότυπα διαχείρισης κινδύνων που ανέπτυξε η Ευρωπαϊκή Ένωση Κεντρικών Γραφείων Συμφηφισμού (EACH).

Με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο όλων των προαναφερθεισών εργασιών, διαμορφώθηκε το κείμενο διαβούλευσης που περιγράφεται αναλυτικά στην παρούσα Ανακοίνωση της Επιτροπής.

ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΩΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΣΤΙΣ ΥΠΟ ΕΝΤΑΞΗ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τον Ιούνιο του 2002 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεών της σύμφωνα με το άρθρο 121 της Συνθήκης περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δημοσίευσε έκθεση⁽¹⁸⁾ σε σχέση με την πρόοδο που παρουσιάστηκε στις αγορές ομολόγων και στα επίπεδα των μακροπρόθεσμων επιτοκίων στις υπό ένταξη χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽¹⁹⁾.

Η σωστή στατιστική ενημέρωση είναι μείζονος σημασίας για την ορθή εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής. Ωστόσο, η εφαρμογή της είναι μια διαδικασία μακροχρόνια, που απαιτεί την έγκαιρη προσαρμογή των υπό ένταξη χωρών, υπό την καθοδήγηση της ΕΚΤ. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΚΤ εξέδωσε την παρούσα μελέτη, η οποία στηρίχθηκε στις απαντήσεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών των υπό ένταξη χωρών σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ και τη Eurostat, το Δεκέμβριο του 2001.

Η έρευνα χωρίζεται σε πέντε επιμέρους ενότητες, με στόχο την αναλυτική παρουσίαση της δομής της κεφαλαιαγοράς κάθε χώρας, ειδικά σε σχέση με την αγορά ομολόγων και των μακροπρόθεσμων επιτοκίων⁽²⁰⁾:

1. Η πρώτη ενότητα εστιάζεται στο μέγεθος της εθνικής αγοράς σε χρεωστικούς τίτλους (δημοσίου και εταιρειών), καθώς και στην κατηγορία νομίσματος, στο οποίο έχουν εκδοθεί.
2. Στη δεύτερη ενότητα παρέχεται συνολική παρουσίαση της δραστηριότητας στην πρωτογενή και δευτερογενή αγορά τίτλων, σε σχέση με τον όγκο και την αξία των συναλλαγών.
3. Στην τρίτη ενότητα η έκθεση εστιάζεται σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά μεμονωμένων μακροχρόνιων χρεωστικών τίτλων που εκδίδουν οι κυβερνήσεις των υπό ένταξη χωρών. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στον υπολογισμό της απόδοσης στη λήξη του τίτλου (yield to maturity).
4. Η τέταρτη ενότητα καλύπτει τα υπόλοιπα επιτόκια, εκτός αυτών που ισχύουν στην κεφαλαιαγορά της κάθε χώρας, με στόχο να επιτευχθεί η απαραίτητη πληροφόρηση και να παρασχεθεί μια βάση για τη μηνιαία στατιστική πληροφόρηση της ΕΚΤ.
5. Τέλος, στην πέμπτη ενότητα παρέχεται σύντομη πληροφόρηση σε σχέση με το κανονιστικό πλαίσιο της κάθε χώρας όσον αφορά την εγχώρια κεφαλαιαγορά.

**ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ
ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ENRON – ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟ
ΑΤΥΠΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ECOFIN ΣΤΙΣ 12 ΚΑΙ 13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ**

Η υπόθεση Enron – ανεξάρτητα από την κατάληξη των συνεχιζόμενων ερευνών στις ΗΠΑ – έφερε στην επιφάνεια ορισμένα διεθνή πολιτικά θέματα. Στο παρόν κείμενο, που συντάχθηκε για την προετοιμασία των Υπουργών Οικονομικών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα πλαίσια των εργασιών του άτυπου Συμβουλίου ECOFIN, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Οβιέδο της Ισπανίας στις 12 και 13 Απριλίου, γίνεται αναλυτική αναφορά σε πέντε θέματα μείζονος σημασίας για τη δημιουργία μιας αποτελεσματικής και ανταγωνιστικής κεφαλαιαγοράς στην ΕΕ έως το 2005.

Για κάθε θέμα περιγράφονται οι δράσεις που έχουν ήδη αναληφθεί από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, καθώς και οι συμπληρωματικές δράσεις που χρειάζεται να αναληφθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ειδικότερα περιγράφονται οι ευρωπαϊκές πολιτικές και θεσμικές πρωτοβουλίες σε σχέση με:

- τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και την υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ) από τις εισηγμένες εταιρείες της ΕΕ μετά το 2005,
- τους ορκωτούς λογιστές και την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας τους, καθώς και της χρήσης των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων για όλους τους ελέγχους που διενεργούνται από ορκωτούς λογιστές έως το 2005,
- την εταιρική διακυβέρνηση και τις μελλοντικές δράσεις στο πλαίσιο ικανοποίησης των στόχων που θέτει το πρόγραμμα δράσης για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες,
- τη διαφάνεια στο διεθνές χρηματοοικονομικό σύστημα και την πρόβλεψη διαδικασιών ελέγχου των πολύπλοκων συστημάτων που έχουν αναπτυχθεί και ειδικότερα των παραγώγων,
- τις έρευνες των χρηματοοικονομικών αναλυτών, μέσω της άμεσης υιοθέτησης της πρότασης οδηγίας για τη χειραγώγηση της αγοράς και τις επενδυτικές υπηρεσίες,
- τη διαμόρφωση θεσμικού πλαισίου για τη δραστηριότητα οργανισμών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των εισηγμένων σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές εταιρειών.

Με αφορμή τα θέματα που σχετίζονται με την Enron, στο σημείωμα για το άτυπο συμβούλιο του ECOFIN, γίνεται σύντομη περιγραφή των Γενικά Αποδεκτών Λογιστικών Αρχών (GAAP) που εφαρμόζονται στις ΗΠΑ για το χρηματοοικονομικό έλεγχο. Αντίθετα, στην καρδιά της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το ίδιο θέμα βρίσκεται η εφαρμογή από το 2005 των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, τα οποία αναπτύχθηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο και επικεντρώνονται περισσότερο σε αρχές παρά σε λεπτομερείς κανόνες. Στα ΔΛΠ, οι κανόνες που προέρχονται από τις αρχές έχουν πολύ λιγότερες εξαιρέσεις και απαλλαγές – κατά κανόνα πολύπλοκες – σε σχέση με τις Γενικά Αποδεκτές Λογιστικές Αρχές (GAAP) που εφαρμόζονται στις ΗΠΑ.

Τέλος, περιγράφεται η ανάγκη να αναληφθούν συντονισμένες δράσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλα τα επίπεδα, ώστε να πειστούν οι αμερικανικές αρχές να δεχτούν τις οικονομικές καταστάσεις βάσει των ΔΛΠ που καταρτίζουν οι εταιρείες της ΕΕ χωρίς περαιτέρω προσαρμογή στις GAAP των ΗΠΑ. Εξάλλου, οι ΗΠΑ δέχτηκαν ότι τα πρότυπά τους για τη χρηματοδότηση εκτός ισολογισμού πρέπει να αναθεωρηθούν και οι αμερικανικές αρχές ζήτησαν ήδη να καθοριστούν νέες απαιτήσεις στο πνεύμα των ΔΛΠ.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Στο Συμβούλιο ECOFIN της 7ης Μαΐου 2002 επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία για την πρόταση οδηγίας αναφορικά με τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς⁽²¹⁾, ενώ το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης (Μάρτιος 2002) ζήτησε από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εγκρίνουν την Οδηγία το συντομότερο δυνατό εντός του 2002.

Το Συμβούλιο ECOFIN της 4ης Ιουνίου 2002 προέβη σε συζήτηση προσανατολισμού όσον αφορά το σχέδιο οδηγίας σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο, που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση. Το Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι οι εργασίες θα πρέπει να συνεχιστούν με βάση συμβιβαστική προσέγγιση της Προεδρίας, η οποία:

- εισάγει περιορισμένη διάκριση μεταξύ μη μετοχικών τίτλων που προορίζονται για επαγγελματίες επενδυτές και εκείνων που προορίζονται για μη επαγγελματίες επενδυτές, αποφεύγοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την επιβολή περιττών επιβαρύνσεων στην αγορά ευρωομολογιών και εξασφαλίζοντας την απαιτούμενη ενημέρωση των επενδυτών,
- επιτρέπει στους εκδότες να επιλέγουν την αρμόδια αρχή για την έγκριση ενημερωτικών δελτίων εισαγωγής για τους μη μετοχικούς τίτλους για τους επαγγελματίες επενδυτές, ενώ διατηρεί την απαίτηση έγκρισης στη χώρα όπου ο εκδότης έχει την καταστατική του έδρα για άλλους τίτλους.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης (Μάρτιος 2002) ζήτησε από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εγκρίνουν την Οδηγία το συντομότερο δυνατό εντός του 2002.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 93/22/ΕΟΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

Τον Απρίλιο του 2002 ολοκληρώθηκε η δεύτερη διαβούλευση σχετικά με την αναθεώρηση της Οδηγίας 93/22/ΕΟΚ. Το έγγραφο αναθεώρησης, στο οποίο βασίστηκε ο δεύτερος κύκλος διαβουλεύσεων περιέχει αρκετά νέα σημεία, μεταξύ των οποίων, επισημαίνονται συνοπτικά τα εξής: εγκαταλείπεται η προταθείσα αρχικά έννοια της “οργανωμένης αγοράς” (organized market), η οποία δημιουργούσε πολλά ερμηνευτικά προβλήματα, καθιερώνεται ένα πιο ευέλικτο καθεστώς που θα διέπει τα εναλλακτικά συστήματα πληρωμών (Alternative Trading Systems) και ένα πιο ευέλικτο και απλοποιημένο πλαίσιο για τις επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών. Η Επιτροπή προτείνει επίσης την απλοποίηση της δημοσιοποίησης στοιχείων των εξωχρηματοπιστωτικών συναλλαγών εκ των υστέρων (post-trade disclosure), ενώ ζητήματα ανακύπτουν για την εκ των προτέρων δημοσιοποίηση στοιχείων για το είδος αυτό των συναλλαγών.

Γ' ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ – ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ TARGET

Τον Απρίλιο του 2002 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, ως διαχειρίστρια του συστήματος, δημοσίευσε την ετήσια έκθεση πεπραγμένων του TARGET για το έτος 2001⁽²²⁾. Σύμφωνα με την ΕΚΤ το σύστημα TARGET ικανοποίησε τους βασικούς στόχους δημιουργίας του, που είναι να εξυπηρετεί τις ανάγκες του Ευρωσυστήματος για την αποτελεσματική εκτέλεση της νομισματικής πολιτικής, να ενισχύει την αποτελεσματικότητα των διασυνοριακών πληρωμών εντός ΕΕ και να παρέχει έναν αξιόπιστο και ασφαλή μηχανισμό για την εκκαθάριση των διασυνοριακών πληρωμών.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, κατά τη διάρκεια του 2001, περισσότερες από 37.000 τράπεζες (συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων και των θυγατρικών τους) ήταν συνδεδεμένες με το σύστημα TARGET. Ο μέσος όρος των ημερήσιων συναλλαγών ήταν 211.000, αξίας περίπου 1.300 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Εξάλλου, κατά τη διάρκεια του 2001, αναπτύχθηκε σε βάθος ο διάλογος του διαχειριστή του συστήματος με τους χρήστες του, με στόχο να ολοκληρωθούν οι επιχειρηματικές πρακτικές σωστής χρήσης του TARGET. Οι προσπάθειες διεύρυνσης της διαθεσιμότητας του συστήματος πέτυχαν, ενώ ισχυροποιήθηκαν ακόμα περισσότερο οι υπάρχουσες διαδικασίες αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών, με στόχο την ικανοποίηση των απαιτήσεων ασφαλείας από την αναμενόμενη εντός του 2002 έναρξη λειτουργίας της CLS Bank (τράπεζα εκκαθάρισης των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, που θα πραγματοποιούνται μέσω του συστήματος CLS).

Ακολουθώντας την ίδια δομή, με άλλες προηγούμενων ετών, η έκθεση αναλύει τις δραστηριότητες του συστήματος TARGET για το έτος 2001, σε επιμέρους κεφάλαια, τα οποία αφορούν:

1. Την επιχειρηματική επίδοση του συστήματος, με βάση την ανάλυση των μεγεθών του όγκου των συναλλαγών (26% συνολική αύξηση) και της αξίας των πληρωμών (12% συνολική αύξηση) σε σχέση με το προηγούμενο έτος.
2. Την τεχνική επίδοση του συστήματος, όπου περιγράφονται τα τεχνικά προβλήματα που αντιμετώπισε συνολικά το σύστημα και τα μέτρα που έλαβε η ΕΚΤ σε συνεργασία με τα εθνικά RTGS, προκειμένου να επιλυθούν το συντομότερο δυνατό. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, η διαθεσιμότητα του συστήματος προς τους χρήστες του παρέμεινε σε πολύ υψηλά επίπεδα (99,75%).
3. Τις βασικές εξελίξεις στο οργανωτικό και διαχειριστικό πλαίσιο του συστήματος. Στο μέρος αυτό της έκθεσης γίνεται εκτενής αναφορά στο διάλογο που έχει αναπτυχθεί μεταξύ της ΕΚΤ και των χρηστών του συστήματος⁽²³⁾, στο ημερολόγιο αργιών του TARGET και στη συμμόρφωσή του με τις βασικές αρχές για τα συστημικά συστήματα πληρωμών, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Συστημάτων Πληρωμών και Εκκαθάρισης (CPSS).
4. Παράρτημα με στατιστικά στοιχεία του συστήματος για το έτος 2001.

ΟΡΟΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Το Μάιο του 2002 δημοσιεύτηκαν από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα οι όροι αναφοράς του Ευρωσυστήματος για τη χρήση μηχανημάτων ανακύκλωσης μετρητών από πιστωτικά ιδρύματα και άλλα ιδρύματα της ζώνης του ευρώ που μετέχουν κατ' επάγγελμα στη διαλογή και διάθεση τραπεζογραμματίων στο κοινό⁽²⁴⁾.

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), με στόχο τον περιορισμό της απάτης από τη χρήση του ενιαίου νομίσματος στην Ευρωζώνη, εξέδωσε τους κανόνες που περιγράφονται στο παραπάνω κείμενο, σε σχέση με τα κοινά τεχνικά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να έχουν τα μηχανήματα αποδοχής, ταξινόμησης και διανομής χαρτονομισμάτων ευρώ (μηχανήματα ανακύκλωσης μετρητών).

Στο κείμενο περιγράφονται επίσης οι απαιτήσεις αναγνώρισης και οι προδιαγραφές αισθητήρων που θα πρέπει να τηρούν τα μηχανήματα ανακύκλωσης μετρητών, καθώς και η πρόβλεψη διαδικασίας για τη διαλογή των ακατάλληλων προς κυκλοφορία τραπεζογραμματίων.

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΡΙΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΜΕ ΤΙΤΛΟ “EUROLAND OUR SINGLE PAYMENT AREA – WHITE PAPER”

Το Μάιο του 2002 οι τρεις Ευρωπαϊκές Ενώσεις του Πιστωτικού Τομέα⁽²⁵⁾ δημοσίευσαν περίληψη του λευκού βιβλίου με τίτλο “Euroland Our Single Payment Area”⁽²⁶⁾. Στη μελέτη γίνεται μια ιστορική αναδρομή από τον Ιανουάριο του 1999 και την εισαγωγή του ευρώ σε λογιστική μορφή.

Η επιτυχημένη εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος στηρίχθηκε στην τεράστια προετοιμασία και στην επένδυση

κεφαλαίων ύψους περίπου 25 δισεκατομμυρίων από τις ευρωπαϊκές τράπεζες, οι οποίες αποτέλεσαν κινητήριο μοχλό στην επιτυχία του μοναδικού αυτού οικονομικού εγχειρήματος. Ωστόσο η φυσική κυκλοφορία του ευρώ δεν συνοδεύτηκε από την αυτόματη μετάβαση στην ενιαία αγορά πληρωμών στη ζώνη του ευρώ. Οι εθνικές ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά κάθε κράτους μέλους της Ευρωζώνης, σε συνδυασμό με την απουσία πανευρωπαϊκών υποδομών για την εκτέλεση μιας πληρωμής δεν επιτρέπουν σήμερα την ίδια ποιότητα και κόστος για τον καταναλωτή.

Ο ευρωπαϊκός πιστωτικός τομέας, στο πλαίσιο αυτορρύθμισης της αγοράς και συμβολής στο στόχο της ενιαίας αγοράς πληρωμών πραγματοποίησε το Μάρτιο του 2002, διήμερο συνέδριο, με τη συμμετοχή εκπροσώπων τραπεζών και των ενώσεών τους. Τα συμπεράσματα αυτού του συνεδρίου, περιλαμβάνονται στο κείμενο της μελέτης. Η μελέτη εξετάζει τέσσερα βασικά σημεία, τα οποία είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη ενός σχεδίου δράσης από την ίδια την αγορά με στόχο την επίτευξη της ενιαίας αγοράς πληρωμών, ειδικότερα σε ό,τι αφορά:

1. την πλήρη κατανόηση της σημερινής κατάστασης,
2. τις νέες τάσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη και τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν,
3. την ανάπτυξη πρακτικών και υλοποιήσιμων συστάσεων για τη μακροπρόθεσμη εξέλιξη της ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών,
4. τη συμφωνία των εκπροσώπων του χρηματοπιστωτικού τομέα, για κάποια άμεσα πρακτικά βήματα υλοποίησης του σχεδίου δράσης.

Κάθε ένα από τα τέσσερα προηγούμενα βασικά σημεία εξετάζεται υπό το πρίσμα τεσσάρων βασικών παραγόντων, δηλαδή του ευρωπαϊού καταναλωτή, της απαιτούμενης ανάπτυξης υποδομών από την αγορά, των προτύπων, κανόνων και συμβάσεων, ενώ τέλος γίνεται ειδική αναφορά στο πλαστικό χρήμα, η διασυνοριακή χρήση του οποίου για πληρωμές εντός της ΕΕ είναι με διαφορά η μεγαλύτερη.

Η μελέτη και οι δράσεις για την υλοποίηση όσων περιγράφονται σε αυτήν, αποτελεί την έμπρακτη προσπάθεια και συμβολή του ευρωπαϊκού πιστωτικού τομέα στην επίτευξη του πολιτικού στόχου της εγκαθίδρυσης της ενιαίας αγοράς πληρωμών στη ζώνη του ευρώ, έτσι όπως αυτός έχει τεθεί από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Ταυτόχρονα, μπορεί να αποτελέσει το κείμενο αναφοράς των θέσεων των ευρωπαϊκών πιστωτικών ιδρυμάτων, στο διάλογο που θα αναπτυχθεί μεσοπρόθεσμα με όλους τους αρμόδιους φορείς και κοινωνικούς εταίρους της Ευρώπης.

Δ' ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

13η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Τον Ιούνιο του 2002, δημοσιεύτηκε η ετήσια έκθεση πεπραγμένων της Ομάδας Δράσης για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος (Financial Action Task Force on money laundering - FATF), η οποία λειτουργεί υπό την αιγίδα του ΟΟΣΑ⁽²⁷⁾. Η ετήσια έκθεση πεπραγμένων έρχεται να συμπληρώσει τη μελέτη που δημοσιεύτηκε το Φεβρουάριο του 2002, σε σχέση με την τυπολογία των μεθόδων χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Στην ετήσια έκθεση πεπραγμένων της FATF δίνεται έμφαση στα ακόλουθα θέματα:

- Την εφαρμογή των οκτώ (8) ειδικών συστάσεων για την καταπολέμηση της χρησιμοποίησης του χρη-

ματοπιστωτικού συστήματος από τρομοκράτες στις χώρες μέλη της FATF, αλλά και από τα κράτη που δεν αποτελούν μέλη της FATF.

- Την προώθηση πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο την επέκταση των μελών της FATF, όσο και τη συνεργασία με άλλους διεθνείς οργανισμούς.
- Τις εργασίες που ανέλαβε η FATF σε σχέση με τις μη συνεργαζόμενες χώρες.
- Την περιληπτική παρουσίαση της τυπολογίας των μεθόδων χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (μελέτη Φεβρουαρίου 2002) και τη συνοπτική ανάλυση των σχετικών με το θέμα αυτό σαράντα (40) συστάσεων της Ομάδας Δράσης.

Σε σχέση με τις μεθόδους και τις τάσεις που ακολουθούνται διεθνώς αναφορικά με τους τρόπους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η έκθεση δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στη χρήση της αντιπροσωπευτικής και ιδιωτικής τραπεζικής (correspondent και private banking).

Το ειδικό κεφάλαιο της μελέτης σε σχέση με τις μη συνεργαζόμενες χώρες και γεωγραφικές περιοχές, περιγράφει την πρόοδο ή μη που έχει πραγματοποιηθεί με αυτές. Η Ουγγαρία, το Ισραήλ, το Λιχτενστάιν και ο Λίβανος έχουν μετακινηθεί από τη λίστα της FATF με τις μη-συνεργαζόμενες χώρες. Αντίθετα η Γρενάδα και η Ουκρανία ενσωματώθηκαν, αν και δεν ήταν στη σχετική λίστα. Τέλος, οι συναλλαγές με τη Ρωσία και τη Νιγηρία απαιτούν σύμφωνα με τους μελετητές μεγάλη προσοχή.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΩΝ

Τον Απρίλιο του 2002 η Επιτροπή της Βασιλείας, που λειτουργεί υπό την αιγίδα της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών, εξέδωσε μελέτη με τα συμπεράσματα της συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2001, μεταξύ εκπροσώπων των κεντρικών τραπεζών και των εποπτικών αρχών των χωρών του G10 αναφορικά με την καταπολέμηση της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη χρηματοδότηση τρομοκρατών⁽²⁸⁾.

Οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι απαιτείται η ανάπτυξη διαδικασιών ανταλλαγής πληροφοριών, που περιλαμβάνονται σε αρχεία πελατών του χρηματοπιστωτικού τομέα, μεταξύ των κρατών και των δικαιοδοσιών του G10. Ωστόσο η αποτελεσματική χρήση αυτών των στοιχείων για την πρόληψη χρήσης του χρηματοπιστωτικού τομέα από τρομοκρατικές οργανώσεις, προϋποθέτει την ανάπτυξη κοινών και αποτελεσματικών διαδικασιών για τη θέση σε εφαρμογή των αρχών “Know your customer” (KYC) και “Customer due diligence” (CDD).

Σε σχέση με τους μηχανισμούς, οι οποίοι θα πρέπει να αναπτυχθούν για την αποτελεσματική ανταλλαγή των πληροφοριών που συγκεντρώνουν οι εθνικές εποπτικές αρχές και οι αρμόδιοι των κεντρικών τραπεζών για την εποπτεία, οι συμμετέχοντες επικεντρώθηκαν στους τρόπους χρήσης ενός επίσημου ή μη καναλιού διοχέτευσης πληροφοριών:

- από μια κυβερνητική αρχή σε άλλη, και
- στο πλαίσιο ενός χρηματοπιστωτικού ομίλου. Για παράδειγμα, μεταξύ ενός πιστωτικού ιδρύματος εγκατεστημένου σε μια χώρα και της μητρικής εταιρείας ή των κεντρικών γραφείων που είναι εγκατεστημένα σε κάποια άλλη χώρα.

Τέλος, υπήρξε ανταλλαγή απόψεων και καταγραφή των εθνικών νομοθετικών πρωτοβουλιών που έχουν αναληφθεί πρόσφατα, σε σχέση με την αποτελεσματική προληπτική και κατασταλτική δράση έναντι των τρομοκρατών, για την αποφυγή της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη χρηματοδότησή τους.

Ε' ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΟΔΗΓΙΑ 2002/38/ΕΚ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 77/388/ΕΚ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΕ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ

Το Μάιο του 2002 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η Οδηγία 2002/38/ΕΚ⁽²⁹⁾. Με την υιοθέτηση της Οδηγίας επιδιώκεται οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες, οι οποίες παρέχονται ηλεκτρονικά από τρίτες χώρες σε πρόσωπα εγκατεστημένα στην Κοινότητα ή από την Κοινότητα σε λήπτες εγκατεστημένους σε τρίτες χώρες, να φορολογούνται στον τόπο του λήπτη των υπηρεσιών.

Οι κανόνες που εφαρμόζονται επί του παρόντος όσον αφορά το ΦΠΑ για τις ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες και για ορισμένες υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά, δυνάμει του άρθρου 9 της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΚ είναι απρόσφοροι για τη φορολόγηση των εν λόγω υπηρεσιών, οι οποίες καταναλώνονται εντός της Κοινότητας. Με την υιοθέτηση της Οδηγίας 2002/38/ΕΚ, εξασφαλίζεται η αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στον τομέα αυτόν.

Τέλος, για να διευκολυνθούν στην τήρηση των φορολογικών τους υποχρεώσεων οι οικονομικοί φορείς, οι οποίοι παρέχουν ηλεκτρονικά υπηρεσίες και δεν είναι εγκατεστημένοι ούτε απαιτείται να εγγράφονται για φορολογικούς σκοπούς εντός της Κοινότητας, καθιερώνεται ειδικό καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο ο οικονομικός φορέας μπορεί να επιλέγει την εγγραφή του σε ένα μόνο κράτος μέλος.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 792/2002 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 218/92 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΕΜΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ (ΦΠΑ) ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Το Μάιο του 2002 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ο Κανονισμός (ΕΚ) 792/2002⁽³⁰⁾. Λαμβάνοντας υπόψη και τις διατάξεις της Οδηγίας 2002/38/ΕΚ, με την υιοθέτηση του παρόντος Κανονισμού επιδιώκεται η επέκταση του κοινού συστήματος ανταλλαγής ορισμένων πληροφοριών σχετικά με ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

Με τον Κανονισμό αυτό καθιερώνεται η χρήση του μηχανισμού που είναι διαθέσιμος στα κράτη μέλη με τη μορφή βάσεων ηλεκτρονικών δεδομένων. Οι βάσεις αυτές περιέχουν το μητρώο των προσώπων, στα οποία έχει χορηγηθεί από το συγκεκριμένο κράτος μέλος αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ). Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι ο ΦΠΑ που οφείλεται για τις υπηρεσίες αυτές, μεταφέρεται σε λογαριασμούς που ορίζουν τα κράτη μέλη κατανάλωσης.

Οι διατάξεις του Κανονισμού θα εφαρμοστούν αρχικά για περίοδο 3 ετών με αντίστοιχη τροποποίηση του Κανονισμού 218/92.

ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΕΙΣ

Στο Συμβούλιο ECOFIN της 4ης Ιουνίου 2002 συζητήθηκε διεξοδικά το θέμα της προόδου της σχετικής πρότασης οδηγίας. Ειδικότερα, το Συμβούλιο, αναφερόμενο στη φορολόγηση των αποταμιεύσεων, μεταξύ άλλων,

- υπενθύμισε ότι απαιτείται να εφαρμοστεί η αρχή, κατά την οποία όλοι οι πολίτες που διαμένουν σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ θα πρέπει να καταβάλουν τον οφειλόμενο φόρο επί όλων των εισοδημάτων τους από αποταμίευση, προκειμένου να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών αγορών,
- ζήτησε από την Επιτροπή να επιδιώκει την ανταλλαγή πληροφοριών ως ύστατο στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν διεξάγει διαπραγματεύσεις, σε στενό συντονισμό με την Προεδρία του Συμβουλίου για τη θέσπιση ισοδυνάμων μέτρων από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, την Ελβετία, το Λιχτενστάιν, το Μονακό, την Ανδόρα και τον Άγιο Μαρίνο.

Μέχρι στιγμής έχουν αρχίσει να διεξάγονται διαπραγματεύσεις με τα πέντε ανωτέρω κράτη εκτός από την Ελβετία. Το Συμβούλιο πιστεύει ότι και οι ελβετικές αρχές θα αρχίσουν διαπραγματεύσεις για το ζήτημα αυτό άμεσα.

ΣΤ' ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Στα τέλη Μαΐου του 2002 εκδόθηκε Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων⁽³¹⁾.

Στόχος του Κανονισμού είναι η υιοθέτηση και χρήση διεθνών λογιστικών προτύπων⁽³²⁾ στην Κοινότητα προκειμένου να εναρμονιστούν οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρουσιάζονται από τις εταιρείες, των οποίων οι τίτλοι είναι δεκτοί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά κράτους μέλους κατά την έννοια του άρθρου 1 της Οδηγίας 93/22/ΕΟΚ. Απώτερος στόχος του Κανονισμού είναι να εξασφαλιστεί ένα υψηλό επίπεδο διαφάνειας και συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων και ως εκ τούτου η αποτελεσματική λειτουργία των κεφαλαιαγορών της Κοινότητας.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού, για κάθε οικονομικό έτος που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2005 και εφεξής, οι εταιρείες που διέπονται από το δίκαιο ενός κράτους μέλους, θα καταρτίζουν τους ενοποιημένους λογαριασμούς τους σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, τα οποία θα υιοθετούνται σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 6 διαδικασία. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη να καταστήσουν υποχρεωτική ή προαιρετική την εφαρμογή των εγκεκριμένων διεθνών λογιστικών προτύπων και από μη εισηγμένες εταιρείες.

Ζ' ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΜΠΟΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Σχεδόν τέσσερα χρόνια μετά την έγκριση της σχετικής πρότασης οδηγίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε στις 17 Ιουνίου την Οδηγία σχετικά με την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές και την τροποποίηση των Οδηγιών 90/619/ΕΚ, 97/7/ΕΚ, και 98/27/ΕΚ⁽³³⁾.

Βασικός στόχος της Οδηγίας είναι η θέσπιση ενός σαφούς ρυθμιστικού πλαισίου για την εμπορία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από απόσταση εντός της ενιαίας αγοράς. Επίσης, επιδιώκεται να εξασφαλιστεί ένα υψηλό επίπεδο προστασίας για τους καταναλωτές λιανικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (π.χ. ασφαλιστικές, τραπεζικές και επενδυτικές υπηρεσίες) που διατίθενται μέσω τηλεφώνου, ηλεκτρονικών μέσων (π.χ. μέσω του Internet) ή ταχυδρομικά, ώστε να τονωθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών σε τέτοιες υπηρεσίες και να παρασχεθεί στους προμηθευτές χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ένα σαφώς καθορισμένο νομικό πλαίσιο που θα διέπει την ελεύθερη παροχή των υπηρεσιών αυτών.

Η επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας για τους καταναλωτές λιανικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, εξασφαλίζεται με λεπτομερείς διατάξεις που αφορούν κυρίως:

1. Την εκ των προτέρων πληροφόρηση του καταναλωτή ως προς τον παρέχοντα την υπηρεσία, τη συγκεκριμένη παρεχόμενη εξ αποστάσεως υπηρεσία, τη σύμβαση και τα μέσα αποκατάστασης του καταναλωτή.
2. Τη γνωστοποίηση από τον παρέχοντα τη χρηματοπιστωτική υπηρεσία προς τον καταναλωτή των συμβατικών όρων.
3. Το δικαίωμα υπαναχώρησης του καταναλωτή, μετά την ολοκλήρωση της εξ αποστάσεως σύμβασης για την παροχή της χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας, το οποίο ορίζεται στις 14 ημερολογιακές ημέρες (ή 30 ημερολογιακές ημέρες σε περιπτώσεις ασφαλειών ζωής που καλύπτονται από την Οδηγία 90/619/ΕΚ).
4. Τις μορφές των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για τις οποίες ο καταναλωτής έχει τη δυνατότητα άσκησης δικαιώματος υπαναχώρησης και τις υποχρεώσεις του παρέχοντος τις υπηρεσίες να ενημερώνει σχετικά τον καταναλωτή.
5. Την πρόβλεψη μέτρων για την προστασία του καταναλωτή από προσφορά ανεπιθύμητων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
6. Τον αναγκαστικό χαρακτήρα των διατάξεων της Οδηγίας, που πρακτικά σημαίνει ότι ο καταναλωτής δεν μπορεί να παραιτηθεί των δικαιωμάτων που του παραχωρούνται από αυτή.

Τέλος, προβλέπονται οι διαδικασίες επιβολής προστίμων σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις της Οδηγίας, τα έννομα μέσα προστασίας των καταναλωτών, η δυνατότητα πρόσβασης σε εξω-δικαστικά όργανα επίλυσης των διαφορών, καθώς και το βάρος της απόδειξης ενώπιον των δικαστηρίων.

Γενική παρατήρηση αποτελεί το γεγονός ότι αφήνονται πολλά περιθώρια στους εθνικούς νομοθέτες για υιοθέτηση αυστηρότερων της Οδηγίας διατάξεων. Συνεπώς, δεν επιτεύχθηκε ο αρχικός στόχος της μέγιστης εναρμόνισης.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ 2002-2006

Με την Ανακοίνωση αυτή καθορίζεται η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πολιτική υπέρ των καταναλωτών σε κοινοτικό επίπεδο για τα επόμενα πέντε χρόνια⁽³⁴⁾. Η στρατηγική αυτή επικεντρώνεται σε τρεις μεσοπρόθεσμους στόχους, που θα εφαρμοστούν μέσω ενεργειών που περιλαμβάνονται σε ένα βραχυπρόθεσμο κυλιόμενο πρόγραμμα, το οποίο θα επανεξετάζεται τακτικά. Οι τρεις αυτοί στόχοι είναι:

- *υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή*: οι κύριες ενέργειες, όπως αυτές αποτυπώνονται στην Ανακοίνωση, είναι πρωτοβουλίες σχετικά με τη συνέχεια που θα δοθεί στα ζητήματα των εμπορικών πρακτικών που αντιμετωπίζονται από την Πράσινη Βίβλο για την προστασία του καταναλωτή. Ο στόχος αυτός διευκρινίζεται ότι δεν σημαίνει τη ρύθμιση του συνόλου της προστασίας του καταναλωτή λεπτομερώς σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σημαίνει την εναρμόνιση, με όποια μέσα θεωρούνται καταλληλότερα (Οδηγία-πλαίσιο, πρότυπο, βέλτιστες πρακτικές), όχι μόνο της ασφάλειας των αγαθών και των υπηρεσιών αλλά και εκείνων των πτυχών των οικονομικών συμφερόντων που θα ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στη διεξαγωγή διασυνοριακών συναλλαγών. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την Επιτροπή τούτο μπορεί να επιτευχθεί, μεταξύ άλλων, με την καλύτερη χρήση των εναλλακτικών μορφών ρύθμισης, όπως η αυτορρύθμιση, η από κοινού ρύθμιση και η τυποποίηση.
- *αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων προστασίας του καταναλωτή*: οι ενέργειες προτεραιότητας είναι, εν προκειμένω, η ανάπτυξη ενός νομοθετικού πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και μηχανισμών αποκατάστασης για τους καταναλωτές. Επισημαίνεται επίσης ότι τα υφιστάμενα *ad hoc* άτυπα μέσα συνεργασίας, όπως το Διεθνές Δίκτυο Εποπτείας της Εμπορίας (IMSN) και η βάση δεδομένων CLAB για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Οδηγίας για τις καταχρηστικές ρήτρες στις συμβάσεις, θα αναπτυχθούν ακόμη περισσότερο.
- *συμμετοχή των οργανώσεων των καταναλωτών στις πολιτικές της ΕΕ*: οι κύριες ενέργειες συνίστανται στην επανεξέταση των μηχανισμών συμμετοχής των καταναλωτών στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ και στη δημιουργία σχεδίων κατάρτισης και οικοδόμησης ικανότητας.

Σε ό,τι αφορά το πεδίο εφαρμογής της πολιτικής της ΕΕ υπέρ των καταναλωτών, επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι η πολιτική υπέρ των καταναλωτών καθαντή δεν μπορεί να αναπτυχθεί μεμονωμένα χωρίς να λαμβάνει υπόψη άλλους τομείς που έχουν αντίκτυπο στους καταναλωτές, αλλά και αντίστροφα, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις επιδράσεις της στους άλλους τομείς και τις επιχειρήσεις. Τούτο είναι απαραίτητο προκειμένου να διασφαλιστεί μια συνεκτική προσέγγιση στην κοινοτική πολιτική συνολικά. Πρόκειται για μια παρατήρηση-διαπίστωση ιδιαίτερης σημασίας, καθώς είναι σαφές ότι μόνο με τον τρόπο αυτό είναι δυνατή η ταυτόχρονη εξασφάλιση της προστασίας του καταναλωτή και της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς.

Για την ανάπτυξη της νέας στρατηγικής ελήφθησαν υπόψη οι αλλαγές που επήλθαν στη συμπεριφορά των καταναλωτών με την έλευση του ευρώ, την αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου για την πραγματοποίηση συναλλαγών και την εν γένει διάδοση του ηλεκτρονικού εμπορίου, η έλλειψη εμπιστοσύνης του καταναλωτή σε ό,τι αφορά τις διασυνοριακές συναλλαγές⁽³⁵⁾, η εφαρμογή της μεταρρύθμισης της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης⁽³⁶⁾, η προετοιμασία και η προοπτική της διεύρυνσης⁽³⁷⁾. Περαιτέρω, στην Ανακοίνωση επισημαίνονται ιδίως τα εξής:

- Σε ό,τι αφορά τις εμπορικές πρακτικές, επισημαίνεται η ανάγκη επανεξέτασης και μεταρρύθμισης των υφιστάμενων οδηγιών της ΕΕ για την προστασία του καταναλωτή, έτσι ώστε να επικαιροποιηθούν και να αναπροσαρμοστούν προοδευτικά από μέτρα ελάχιστης εναρμόνισης σε μέτρα πλήρους εναρμόνισης.
- Η απλή εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης, χωρίς εναρμόνιση, δεν αρκεί για την προστασία του καταναλωτή στον τομέα των εμπορικών πρακτικών.
- Στο πλαίσιο της επανεξέτασης του δικαίου που διέπει τις καταναλωτικές συμβάσεις σε συνέχεια σχετικής Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων θα επανεξεταστεί το υφιστάμενο δίκαιο περί καταναλωτικών συμβάσεων προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι υπάρχουσες ασυμφωνίες, να πληρωθούν κενά και να υπάρξει απλούστευση. Θα εξεταστεί επίσης η εναρμόνιση των προθεσμιών υπαναχώρησης ορισμένων Οδηγιών.

- Η συμμετοχή των καταναλωτών στη διαμόρφωση της πολιτικής της ΕΕ κρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι πρέπει να ενισχυθεί ειδικότερα σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή τους στη διεξαγωγή των διαδικασιών διαβούλευσης, σε συμβουλευτικούς φορείς και ομάδες εργασίας, στη διαδικασία θέσπισης εθελοντικών προτύπων τυποποίησης που λαμβάνει χώρα σε κοινοτικό επίπεδο.

Οι προβλεπόμενες στην Ανακοίνωση ενέργειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το επόμενο διάστημα, που αφορούν πιο άμεσα το χρηματοπιστωτικό τομέα είναι, μεταξύ άλλων, οι εξής:

- Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁽³⁸⁾ σε συνέχεια της Πράσινης Βίβλου για την προστασία των καταναλωτών στην ΕΕ (2ο τρίμηνο 2002).
- Έκθεση αναφορικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 98/27/ΕΚ περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών και υποβολή προτάσεων για τυχόν αναθεώρησή της, εφόσον κριθεί αναγκαία (3ο τρίμηνο 2003).
- Δεύτερη Ανακοίνωση σχετικά με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο των Συμβάσεων (4ο τρίμηνο 2002).
- Εφαρμογή και ολοκλήρωση των προβλεπομένων στο Πρόγραμμα Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (FSAP) (2002-2006).
- Αναθεώρηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ για την καταναλωτική πίστη (2ο τρίμηνο του 2002)⁽³⁹⁾.
- Αναθεώρηση της Σύστασης 97/489 για τις ηλεκτρονικές πληρωμές (2ο τρίμηνο 2002).
- Δημιουργία forum για τους χρήστες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (FINUSE) (4ο τρίμηνο 2002).
- Σύσταση που θα περιέχει κατευθυντήριες γραμμές για την on-line πρακτική με στόχο την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών σε ό,τι αφορά την πραγματοποίηση διασυνοριακών συναλλαγών ηλεκτρονικά (2ο τρίμηνο 2002).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΕ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ

Με την Ανακοίνωσή της αυτή⁽⁴⁰⁾, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αφενός μεν παρουσιάζει τα αποτελέσματα της διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε σχετικά με την Πράσινη Βίβλο για την προστασία του καταναλωτή⁽⁴¹⁾, αφετέρου δε, περιέχει προτάσεις και περιγραφή των θεμάτων που θα μπορούσαν να καλύπτονται από μια Οδηγία-πλαίσιο για τις θεμιτές εμπορικές πρακτικές.

Η Πράσινη Βίβλος, η οποία υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2001, περιέχει μια σειρά επιλογών και θεμάτων σχετικά με το μέλλον της ρυθμιστικής πολιτικής στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών και ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις θεμιτές εμπορικές πρακτικές. Μεταξύ άλλων, γίνονται ορισμένες προτάσεις για την επίτευξη περαιτέρω εναρμόνισης, οι οποίες κινούνται ανάμεσα στην ειδική προσέγγιση (που συνίσταται σε πρόσθετα οριζόντια μέτρα εναρμόνισης) και τη μικτή προσέγγιση (Οδηγία-πλαίσιο για τις εμπορικές πρακτικές, που θα συνοδεύεται, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, από ειδικά μέτρα ανά τομείς).

Η Πράσινη Βίβλος είχε μεγάλη απήχηση και οι απαντήσεις που δόθηκαν από επιχειρήσεις, οργανώσεις καταναλωτών, εθνικές κυβερνήσεις και υπηρεσίες ήταν συνολικά 169. Στο πλαίσιο της διαβούλευσης διαπιστώθηκε ευρεία συναίνεση ιδίως στα ακόλουθα:

- Στην πλειονότητα των απαντήσεων γίνεται αποδεκτή η ανάγκη μεταρρύθμισης της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των καταναλωτών. Η σημερινή ισχύουσα κατάσταση αποτελεί τροχοπέδη για την εσωτερική αγορά, τόσο από πλευράς καταναλωτών όσο και από πλευράς επιχειρήσεων.
- Στην πλειονότητα των απαντήσεων που τάσσονται υπέρ, εκφράζεται η επιθυμία να γίνει η μεταρρύθμιση με βάση μια Οδηγία-πλαίσιο για τις θεμιτές εμπορικές πρακτικές⁽⁴²⁾.
- Οι περισσότερες απαντήσεις χαιρετίζουν την ιδέα της Επιτροπής για την ανάπτυξη ενός νομικού μηχανισμού για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών φορέων επιβολής, που είναι αρμόδιοι για την προστασία των καταναλωτών.

Στο παράρτημα I της Ανακοίνωσης περιγράφονται τα στοιχεία της ενδεχόμενης Οδηγίας-πλαίσιο για τις θεμιτές εμπορικές πρακτικές, η δομή της, που θα περιλαμβάνει μια γενική ρήτρα και κατηγορίες θεμάτων

και αθέμιτων πρακτικών, η καθιέρωση των αρχών της αμοιβαίας αναγνώρισης και της χώρας προέλευσης, οι κανόνες για τη χρήση μη δεσμευτικών κατευθύνσεων και ο τρόπος συμμετοχής των ενδιαφερομένων. Το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να δώσει συνέχεια στην Πράσινη Βίβλο, ως θέμα προτεραιότητας. Στο πλαίσιο της διαβούλευσης δόθηκε επίσης στην Επιτροπή σαφής υποστήριξη για να επεξεργαστεί πρόταση για την Οδηγία-πλαίσιο.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Στις 19 Απριλίου 2002 υποβλήθηκε από την Επιτροπή Πράσινη Βίβλος σχετικά με τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών αστικού και εμπορικού δικαίου (ADR)⁽⁴³⁾. Στο πλαίσιο αυτό, ξεκίνησε ευρεία διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς για ορισμένα προβλήματα νομικού χαρακτήρα που αντιμετωπίζονται στον τομέα των ADR. Οι λόγοι για τους οποίους προκαλείται εκ νέου το ενδιαφέρον για το θέμα εντοπίζονται στα εξής:

- Διαπιστώνεται ότι οι ADR γνωρίζουν εκ νέου επιτυχία στα κράτη μέλη, καθώς βελτιώνουν την πρόσβαση των πολιτών στη δικαιοσύνη. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι συχνά καλύτερα προσαρμοσμένες στον χαρακτήρα των διαφορών, στηρίζονται σε πιο ευέλικτους μηχανισμούς⁽⁴⁴⁾ και το κόστος είναι ελεγχόμενο.
- Τα κράτη μέλη αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στους ADR και πολλά απ' αυτά προβαίνουν σε θέσπιση σχετικής νομοθεσίας.
- Οι ADR αποτελούν πολιτική προτεραιότητα για τα όργανα της ΕΕ.

Τα ζητήματα που εξετάζονται στην Πράσινη Βίβλο είναι νομικής φύσεως και αφορούν καθοριστικά στοιχεία της διαδικασίας των ADR, όπως το ζήτημα των ρητρών προσφυγής στους ADR, το πρόβλημα των προθεσμιών παραγραφής, της εμπιστευτικότητας, του κύρους της συναίνεσης, της αποτελεσματικότητας των συμφωνιών που προκύπτουν από τους ADR, της κατάρτισης των τρίτων, της διαπίστευσής τους, του καθεστώτος ευθύνης τους.

Στο πρώτο μέρος της Πράσινης Βίβλου γίνεται συνολική παρουσίαση των υφιστάμενων ADR στα κράτη μέλη. Αξίζει να σημειωθεί ότι εκτός από τους συμβατικούς ADR, που περιλαμβάνουν το θεσμό του μεσολαβητή, εξετάζονται και εκείνοι οι ADR που κατοχυρώνονται από το δικαστή ή ανατίθενται από το δικαστή σε τρίτο. Το γεγονός αυτό προβληματίζει σχετικά με τη σαφήνεια της διάκρισης που πρέπει να γίνεται αντίστοιχα. Τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τους ADR και οι συμβατικοί ADR δεν αποτελούν αντικείμενο ειδικής γενικής ρύθμισης. Στην Πράσινη Βίβλο αναγνωρίζεται επίσης η σημασία και η αποτελεσματικότητα του δικτύου για την εξωδικαστική επίλυση διαφορών στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών FIN-NET, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα στους καταναλωτές που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα στον τομέα αυτό να προσφεύγουν απευθείας σε ένα μέσο εξώδικης επίλυσης των διαφορών τους. Περαιτέρω, στο πλαίσιο του Κανονισμού “Βρυξέλλες Ι”, του οποίου οι διατάξεις αφορούν τις ρήτρες επιλογής του δικαστηρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρότεινε να μπορούν να αντιτάσσονται στους καταναλωτές υπό ορισμένες προϋποθέσεις “οι ρήτρες με τις οποίες ο καταναλωτής και ο προμηθευτής συμφωνούν στη σύμβασή τους ότι κάθε διαφορά πρέπει να παραπέμπει σε εξωδικαστικό σύστημα επίλυσης των διαφορών διαπιστευμένο δυνάμει σχεδίου εγκεκριμένου από την Επιτροπή”.

Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται οι τρόποι για τη διατήρηση της ποιότητας των ADR σε ό,τι αφορά την πρόσβαση, την αποτελεσματικότητα και τις εγγυήσεις ορθής απονομής της δικαιοσύνης, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ευελιξία τους. Για να επιτευχθεί αυτός ο διπλός στόχος, πρέπει να καθοριστεί κατά πόσον η προσέγγιση πρέπει να γίνεται επιμέρους ή συνολικά, και αν στις πρωτοβουλίες που θα ληφθούν πρέπει να αντιμετωπίζονται διαφορετικά οι μέθοδοι επίλυσης διαφορών σε ανοικτή γραμμή αφενός, και οι παραδοσιακές μέθοδοι αφετέρου. Ειδικότερα, τα ερωτήματα που τίθενται αφορούν, μεταξύ άλλων, τον εντοπισμό προβλημάτων που θα δικαιολογούσαν μια κοινοτική ενέργεια στον τομέα των ADR, την αναγκαιότητα τυχόν εναρμόνισης των νομοθεσιών των κρατών μελών, ώστε σε κάθε κράτος μέλος οι ρήτρες προσφυγής στους ADR να έχουν ανάλογη νομική ισχύ, την έκταση εφαρμογής των ρητρών αυτών, την εμπειρία της εφαρμογής των σχετικών κοινοτικών συστάσεων κ.λπ.

Η' ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Στις αρχές Ιουλίου του 2002 εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανακοίνωση σχετικά με την εταιρική κοινωνική ευθύνη και τη συνεισφορά των επιχειρήσεων στη βιώσιμη ανάπτυξη⁽⁴⁵⁾. Η Ανακοίνωση αυτή εκδόθηκε σε συνέχεια της Πράσινης Βίβλου: “Προώθηση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την εταιρική κοινωνική ευθύνη”⁽⁴⁶⁾. Στην Πράσινη Βίβλο, η εταιρική κοινωνική ευθύνη ορίζεται ως η έννοια, σύμφωνα με την οποία οι εταιρείες ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς συνειδητοποιούν ότι η υπεύθυνη συμπεριφορά οδηγεί σε βιώσιμη επιχειρηματική ανάπτυξη. Η εταιρική κοινωνική ευθύνη αφορά επίσης τη διαχείριση της αλλαγής σε επίπεδο επιχείρησης με κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο. Αυτό συμβαίνει όταν μια επιχείρηση επιζητά να συμβιβάζει τις απαιτήσεις και τις ανάγκες των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών, επιτυγχάνοντας ισορροπία αποδεκτή από όλες τις πλευρές.

Η διαδικασία διαβουλεύσεων ανέδειξε την υποστήριξη της κοινοτικής δράσης στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, με την έννοια ότι σχεδόν όλες οι πλευρές – οι κοινωνικοί εταίροι και άλλοι συμμετέχοντες στη διαδικασία – υποστήριξαν την ανάληψη κοινοτικών πρωτοβουλιών στο θέμα αυτό.

Στην Ανακοίνωσή της η Επιτροπή παρουσιάζει τη στρατηγική της ΕΕ για την προώθηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Η Ανακοίνωση χωρίζεται σε έξι κεφάλαια, εκ των οποίων το πρώτο συνοψίζει το αποτέλεσμα της διαδικασίας διαβουλεύσεων, το δεύτερο αναπτύσσει την ευρωπαϊκή στρατηγική για την προώθηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και τα υπόλοιπα τρία περιγράφουν τις σχετικές ενέργειες που προτείνονται.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι επιχειρήσεις υπογράμμισαν την εθελοντική φύση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, την ένταξή της στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και το γεγονός ότι το περιεχόμενό της πρέπει να αναπτυχθεί σε παγκόσμιο επίπεδο. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν στο θέμα αυτό λύσεις που να ταιριάζουν παντού, κατά την άποψη των επιχειρήσεων οι προσπάθειες νομοθετικής ρύθμισης της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σε επίπεδο ΕΕ θα ήταν αντιπαραγωγικές, γιατί θα κατέπνιγαν τη δημιουργικότητα και την καινοτομία στις επιχειρήσεις που προωθούν την ανάπτυξη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, και θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ασυμβίβαστες προτεραιότητες για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές.

Θ' ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Τον Ιούνιο του 2002 εκδόθηκε η Οδηγία 2002/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αναφορικά με τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας⁽⁴⁷⁾. Οι κυριότεροι στόχοι της Οδηγίας είναι, μεταξύ άλλων:

- Η δημιουργία ενός κοινοτικού καθεστώτος για την παροχή τίτλων και μετρητών ως εγγύησης τόσο στο πλαίσιο σύστασης ασφάλειας υπό μορφή τίτλων, όσο και στο πλαίσιο μεταφοράς τίτλου, συμπεριλαμβανόμενων

βανομένων των συμφωνιών επαναγοράς (repos). Αυτό αναμένεται ότι θα συμβάλει στην ενοποίηση και οικονομικότερη λειτουργία των χρηματοοικονομικών αγορών, καθώς και στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κοινότητας.

- Η περιορισμένη εφαρμογή στις συμφωνίες χρηματοοικονομικής ασφάλειας ορισμένων διατάξεων του πτωχευτικού δικαίου που ισχύουν στα κράτη μέλη και ιδίως εκείνων, οι οποίες ενδέχεται να κωλύουν τη ρευστοποίηση της χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή να καθιστούν αβέβαιο το κύρος τρεχουσών τεχνικών.
- Η επέκταση της γενικής αρχής που περιέχεται στην Οδηγία 98/26/ΕΚ, βάσει της οποίας το δίκαιο που εφαρμόζεται στις ασφάλειες δυνάμει τίτλων σε λογιστική μορφή, είναι εκείνο της χώρας, στην οποία βρίσκεται το σχετικό μητρώο, ο σχετικός λογαριασμός ή το κεντρικό σύστημα καταθέσεων, προκειμένου να υπάρχει η αναγκαία ασφάλεια δικαίου κατά τη χρήση τέτοιου είδους τίτλων σε διασυνοριακό επίπεδο.
- Ο περιορισμός των διοικητικών επιβαρύνσεων που επηρεάζουν τη χρήση της ασφάλειας στις χρηματοπιστωτικές αγορές, περιορίζοντας την επιβολή επαχθών διατυπώσεων είτε κατά τη σύναψη είτε κατά την εκτέλεση των συμφωνιών παροχής ασφάλειας.
- Η εξασφάλιση ότι οι συμφωνίες που επιτρέπουν στον ασφαλειολήπτη να επαναχρησιμοποιήσει ασφάλεια για τους δικούς του σκοπούς βάσει των μηχανισμών που ισχύουν για το ενέχυρο αναγνωρίζονται ως έγκυρες.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Στις 18 Μαρτίου 2002 το Συμβούλιο κατέληξε σε κοινή θέση⁽⁴⁸⁾ για την έκδοση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση⁽⁴⁹⁾. Η δεύτερη ανάγνωση της πρότασης οδηγίας έχει ήδη αρχίσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η πρόταση έχει ως σκοπό την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών και συγχρόνως τη συμβολή στην καλύτερη προστασία του καταναλωτή. Η πρόταση προβλέπει ότι τα φυσικά ή τα νομικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητες ασφαλιστικής και ανασφαλιστικής διαμεσολάβησης θα πρέπει να εγγράφονται σε μητρώο βάσει ελάχιστων προϋποθέσεων, ιδίως όσον αφορά τις επαγγελματικές τους γνώσεις και την καλή φήμη τους. Οι εγγεγραμμένοι στο μητρώο διαμεσολαβητές θα μπορούν να αναλαμβάνουν και να ασκούν τις δραστηριότητές τους σε όλη την Κοινότητα επωφελούμενοι από την ελευθερία εγκατάστασης και την ελευθερία παροχής υπηρεσιών υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους καταγωγής. Επιπλέον, η πρόταση καθορίζει κανόνες για την πληροφόρηση που πρέπει να παρέχεται στους καταναλωτές.

Η κοινή θέση του Συμβουλίου ακολουθεί την προσέγγιση που είχε προτείνει η Επιτροπή, αλλά συμπεριέλαβε και ορισμένες τροπολογίες που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Μεταξύ άλλων ορίστηκε η έννοια του “συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή” (άρθρο 2 παράγραφος 7), καθώς και ο ουσιαστικότερος ρόλος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων κατά τη διαδικασία εγγραφής των προσώπων αυτών και κατά τον έλεγχο των επαγγελματικών γνώσεων και προσόντων τους. Περαιτέρω, η κοινή θέση προσδιορίζει ότι μόνον τα ονόματα ορισμένων προσώπων της διοικητικής δομής των διαμεσολαβητών (νομικών προσώπων) πρέπει να εγγράφονται στα μητρώα (άρθρο 3 παράγραφος 1). Διευκρινίστηκε επίσης η μεταχείριση διαμεσολαβητών από τρίτες χώρες (άρθρο 1 παράγραφος 3). Περαιτέρω, το Συμβούλιο πρόσθεσε μια ειδική διάταξη για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αρμόδιων αρχών (άρθρο 8).

Ι' ΘΕΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

Η ΕΝΙΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Τον Απρίλιο του 2002 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δημοσίευσε μελέτη, με την οποία παρουσιάζεται αναλυτικά το λειτουργικό πλαίσιο, που επελέγη από το Ευρωσύστημα για την ενιαία νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ⁽⁵⁰⁾. Στόχος της ΕΚΤ είναι να χρησιμεύσει η μελέτη ως Γενική Τεκμηρίωση, παρέχοντας στους αντισυμβαλλόμενους – μεταξύ των οποίων και πιστωτικά ιδρύματα που πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας – τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το πλαίσιο άσκησης της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Στη μελέτη, αφού γίνεται σύντομη επισκόπηση του λειτουργικού πλαισίου της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και των κριτηρίων επιλογής των αντισυμβαλλομένων που λαμβάνουν μέρος στις πράξεις νομισματικής πολιτικής, ακολουθεί αναλυτική περιγραφή των πράξεων ανοικτής αγοράς, καθώς και των πάγιων διευκολύνσεων που προσφέρονται στους αντισυμβαλλόμενους. Η μελέτη ολοκληρώνεται με την περιγραφή των διαδικασιών που εφαρμόζονται κατά την εκτέλεση των πράξεων νομισματικής πολιτικής με τα κριτήρια καταλληλότητας των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια κατά τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής, καθώς και με το σύστημα ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών του Ευρωσυστήματος.

Τέλος, παρατίθενται παραδείγματα πράξεων νομισματικής πολιτικής, γίνεται παρουσίαση του πλαισίου υποβολής πληροφοριών για τις νομισματικές και τραπεζικές στατιστικές της ΕΚΤ, των διαδικασιών και των κυρώσεων που επιβάλλονται στους αντισυμβαλλόμενους σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους, ενώ περιλαμβάνεται και γλωσσάριο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ

Τον Απρίλιο του 2002 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δημοσίευσε μελέτη σε σχέση με την αξιολόγηση της διαδικασίας αντικατάστασης των εθνικών νομισμάτων από το ευρώ στα κράτη μέλη της Ευρωζώνης⁽⁵¹⁾.

Στα επιμέρους κεφάλαια της μελέτης περιγράφονται κατά σειρά όλες οι πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν για την προετοιμασία της απόσυρσης των εθνικών νομισμάτων και αντικατάστασής τους από το ευρώ, ανάλυση της πορείας της διαδικασίας αυτής, προβλήματα που παρατηρήθηκαν κατά το δίμηνο χρονικό διάστημα απόσυρσης των εθνικών νομισμάτων, ενώ, τέλος, γίνεται εκτενής περιγραφή του ρόλου και των εργασιών, τις οποίες θα αναλάβει η νεοσυσταθείσα στα πλαίσια του Ευρωσυστήματος Επιτροπή Συνεργασίας για την Αντικατάσταση των Μετρητών (Eurosystem Cash Changeover Co-ordination Committee – CashCo).

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Το πλήρες κείμενο της Επιτροπής της Βασιλείας είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.bis.org/publ/bcbs90.pdf>.
- (2) Το πλήρες κείμενο της Επιτροπής της Βασιλείας (Σεπτέμβριος 2001) είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.bis.org/publ/bcbs_wpr7.pdf.
- (3) Το πλήρες κείμενο της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.bis.org/publ/qtrpdf/r_qt0206.pdf.
- (4) Βλ. Ε.Ε. L106/23.4.2002, σελ 9.
- (5) Βλ. πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη συμπληρωματική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων επενδύσεων που ανήκουν σε χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων, που τροποποιεί τις Οδηγίες του Συμβουλίου 73/239/ΕΟΚ, 79/267/ΕΟΚ, 92/49/ΕΟΚ, 92/96/ΕΟΚ, 93/6/ΕΟΚ και 93/22/ΕΟΚ, και τις Οδηγίες 98/78/ΕΚ και 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, (COM (2001) 213 τελικό).
- (6) Το πλήρες κείμενο της ΕΚΤ με τίτλο “Development in banks’ liquidity profile and management” είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ecb.int/pub/pdf/bankliquidityprofile02.pdf>.
- (7) Το πλήρες κείμενο της Ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων της FED για το έτος 2001, είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.federalreserve.gov/boarddocs/rptcongress/annual01/ar01.pdf>.
- (8) Το πλήρες κείμενο του δελτίου τύπου της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.bis.org/publ/otc_hy0205.pdf.
- (9) Το πλήρες κείμενο της Ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων της ΕΚΤ για το έτος 2001, είναι διαθέσιμο στην ελληνική γλώσσα, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ecb.int/pub/pdf/ar2001el.pdf>.
- (10) Το πλήρες κείμενο της 6ης Ετήσιας Έκθεσης Προόδου σχετικά με το ΠΔΧΥ, είναι διαθέσιμο στην ελληνική γλώσσα, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/actionplan/progress6_el.pdf.
- (11) Βλ. COM (2001) 712, τελικό.
- (12) Το πλήρες κείμενο της μελέτης με τίτλο “The Benefits of a Working European Retail Market for Financial Services” είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.zew.de/erfstudyresults/>.
- (13) Σύσταση της Επιτροπής 2001/6942 της 16ης Μαΐου 2002 για την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών στην ΕΕ: θεμελιώδεις αρχές (C (2002) 1873). Το πλήρες κείμενο της Σύστασης είναι διαθέσιμο στα ελληνικά, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/en/company/audit/official/6942-01/6942-01_el.pdf.
- (14) Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο “Εκκαθάριση και διακανονισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση –Κυριότερα προβλήματα και μελλοντικές προκλήσεις”, COM (2002) 257 τελικό, 28.5.2002. Το πλήρες κείμενο της Ανακοίνωσης είναι διαθέσιμο στα ελληνικά, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/mobil/clearing/com2002-257/com2002-257_el.pdf.
- (15) Ομάδα εμπειρογνομόνων που συμβουλεύει την Επιτροπή για θέματα κεφαλαιαγοράς.
- (16) Συμβουλευτική ομάδα για τις διεθνείς και οικονομικές εξελίξεις.
- (17) Επιτροπή για τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού (Committee on Payments and Settlement Systems - CPSS) των κεντρικών τραπεζών των χωρών της Ομάδας G10 της BIS και Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organisation Of Securities Commissions – IOSCO).
- (18) Το πλήρες κείμενο της Έκθεσης της ΕΚΤ είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ecb.int/pub/pdf/bondmarketacc2002.pdf>.
- (19) Οι 12 χώρες που έχουν επίσημα αρχίσει διαπραγματεύσεις για την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι οι ακόλουθες: Βουλγαρία, Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχία.
- (20) Το στατιστικό πλαίσιο για τον προσδιορισμό του επιπέδου των μακροπρόθεσμων επιτοκίων έχει προσδιοριστεί και εφαρμόζεται στηριζόμενο σε 7 βασικά σημεία (bond issuer, maturity, coupon effects, taxation, choice of bonds, yield formula and aggregation), που έχουν τεθεί από το European Monetary Institute (EMI).
- (21) Βλ. COM (2001) 281, 30/05/2001.
- (22) Το πλήρες κείμενο της Ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων του συστήματος TARGET για το έτος 2001, είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ecb.int/pub/pdf/targetar2001.pdf>.
- (23) Η διαδικασία διάλογου πραγματοποιείται μέσω ενός ειδικού οργάνου που έχει συσταθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι της ΕΚΤ, της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και τραπεζών. Πρόκειται για το Contact Group on Euro Payments Strategy (COGEPs).
- (24) Το πλήρες κείμενο με τους όρους αναφοράς του Ευρωσυστήματος είναι διαθέσιμο στην ελληνική γλώσσα, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ecb.int/pub/pdf/cashrecyclingtermsel.pdf>.
- (25) Πρόκειται για την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, την Ένωση των Ευρωπαϊκών Συνεταιριστικών Τραπεζών και την Ομοσπονδία των Ευρωπαϊκών Αποταμειωτικών Τραπεζών.

- (26) Το περιληπτικό κείμενο με τίτλο “Euroland Our Single Payment Area – White Paper” είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.fbe.be/pdf/WhitePaperSummary2.pdf>. Το πλήρες κείμενο της μελέτης είναι διαθέσιμο στην ίδια διεύθυνση προς κάθε πιστωτικό ίδρυμα, έναντι ποσού €400 (+ΦΠΑ).
- (27) Το πλήρες κείμενο της 13ης ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της FATF είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.oecd.org/pdf/M00031000/M00031428.pdf>.
- (28) Το πλήρες κείμενο της Επιτροπής της Βασιλείας είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.bis.org/publ/bcbs89.pdf>.
- (29) Βλ. ΕΕ L 128 της 15/05/2002 σ. 0041-0044.
- (30) Βλ. ΕΕ L 128 της 15/05/2002 σ. 001-003.
- (31) Βλ. Κανονισμό (ΕΚ) 3626/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- (32) Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα (ΔΛΠ) εκπονούνται από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΕΔΛΠ), σκοπός της οποίας είναι η δημιουργία μιας ενιαίας δέσμης παγκόσμιων λογιστικών προτύπων.
- (33) Δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- (34) Βλ. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Consumer Policy Strategy 2002-2006, COM (2002) 208.
- (35) Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η διαπιστούμενη έλλειψη εμπιστοσύνης του καταναλωτή στις διασυνοριακές συναλλαγές, καθιστά αναγκαία για την Ευρωπαϊκή Ένωση την εξασφάλιση, μεταξύ άλλων, της υιοθέτησης απλούστερων και κοινών κανόνων, προκειμένου να υπάρξει παρόμοιο επίπεδο εφαρμογής.
- (36) Βλ. Λευκή Βίβλος για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση, COM (2001) 428 τελικό.
- (37) Όπως επισημαίνεται στην Ανακοίνωση, με την προσχώρηση των σημερινών υποψήφων προς ένταξη χωρών, η ετερογένεια των εθνικών διατάξεων θα αυξηθεί σημαντικά.
- (38) Η εν λόγω Ανακοίνωση εκδόθηκε ήδη. Βλ. Follow-up Communication to the Green Paper on EU Consumer Protection, COM (2002) 289 final.
- (39) Η εν λόγω πρόταση οδηγίας δεν είχε εκδοθεί μέχρι τα τέλη Ιουνίου.
- (40) Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής σε συνέχεια του πράσινου βιβλίου για την προστασία των καταναλωτών στην ΕΕ, COM (2002) 289 τελικό.
- (41) Βλ. πράσινο βιβλίο για την προστασία των καταναλωτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, COM (2001) 531.
- (42) Ειδικότερα, η μεγάλη πλειοψηφία των κρατών μελών (12), μεταξύ των οποίων και η χώρα μας, υποστηρίζει τη μικτή προσέγγιση και τη θέσπιση μιας Οδηγίας-πλαίσιο που θα βασίζεται στην πλήρη εναρμόνιση και σε θεμιτές εμπορικές πρακτικές. Τα υπόλοιπα τρία κράτη μέλη προτιμούν την ειδική προσέγγιση και θεωρούν ότι προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην απλούστευση και την εναρμόνιση της υφιστάμενης νομοθεσίας. Οι περισσότερες ενώσεις καταναλωτών (29) τάσσονται υπέρ της μικτής προσέγγισης, με την έκδοση μιας Οδηγίας-πλαίσιο, που θα βασίζεται σε θεμιτές εμπορικές πρακτικές. Οι απόψεις των επιχειρήσεων δεν ήταν ομοιόμορφες: 31 ενώσεις επιχειρήσεων και εταιρείες τάσσονται υπέρ της μικτής προσέγγισης, 27 υπέρ της ειδικής προσέγγισης και 30 δεν εκφράζουν σαφή γνώμη ζητώντας περισσότερες πληροφορίες, διασαφηνίσεις ή διαβούλευση.
- (43) Βλ. Πράσινη Βίβλος για τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών αστικού και εμπορικού δικαίου, COM (2002) 196.
- (44) Οι ADR χαρακτηρίζονται για την ευελιξία τους, υπό την έννοια ότι τα μέλη είναι καταρχήν ελεύθερα να προσφύγουν στους ADR, να αποφασίσουν για την οργάνωση και το πρόσωπο που θα αναλάβει τη διαδικασία, να καθορίσουν τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί, να επιλέξουν το κατά πόσον θα συμμετέχουν προσωπικά ή θα εκπροσωπηθούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να αποφασίσουν για την έκβαση της διαδικασίας.
- (45) Βλ. COM (2002) 347 τελικό.
- (46) Βλ. COM (2001) 366.
- (47) Βλ. Οδηγία 2002/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Ιουνίου 2002 για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, Ε.Ε. L 168/27.06.2002.
- (48) Βλ. Κοινή θέση (ΕΚ) αριθ. 34/2002, Ε.Ε. C 145 E, 18.06.2002.
- (49) Βλ. COM (2000) 511 τελικό.
- (50) Το πλήρες κείμενο της μελέτης της ΕΚΤ είναι διαθέσιμο στην ελληνική γλώσσα, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ecb.int/pub/pdf/gendoc2002el.pdf>.
- (51) Το πλήρες κείμενο της μελέτης της ΕΚΤ είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ecb.int/pub/pdf/cashchangeoverreport2002.pdf>.